

تومرو : ٦٩

اجتهاد

اداره خانه

ایستانبول . جفال اوغلنده

دائرة اجتهاد

Idjtihad Constantinople

دوردنجی سنه

حریت فکریه یه خادم

نجشنبه کونلری چیقار اجتماعی، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الہامی صفا

آبونه

سنه لك آله ابلق

تورکیا ایچین ٤٠ غروش ٢٥ غروش
ممالك اجنبیه ایچین ١٠ فرانق ٦ فرانق

نسخه سی ٥٠ یارمیه

٢٧ حزیران ١٣٢٩

شعر :

ماتم قیزی

غم و بکا ایله سرشار بیر بولوط کبی در :
 دو قونسه هر نه هوا وجه حزنه آغلار ؛
 هیا کل شب هجرانیدر بوجه طاغیر .
 جدای سایه سی بیر دلنواز طوبی نک ،
 که اولدی اوچ سنه بیر بیلدیریم اونی یاقالی .
 بو منطینی اوجا غک تاب خاطر اتیله
 لیال ماتمی پر کرم خولیا اولاجاق .
 ریاض یادینه بیگ فجر دوزخی دولاجاق .
 خموش دردینی تقریره بیر لسان آریور .
 کوزنده لرزه نما بیر مزاره یالواریور .
 او نوحه لکه صوسان سسلرنده کویدر .
 لب تبسمی اوپمه مهیار .
 صباخ جاننه بیر کله بن ندا کلیور .
 طلوع حسنی فجر ملال کولکه لیور .
 تمام اوچ سنه اولش بو حس بدبختک
 کل عذارینه ایلک آتشین سرشک آقالی ،
 اوکتمده باشله طولو مائی کوزلری او قیزک
 بانا سؤال تسلی صورار کبی باقالی .

دیانه ۱۹۰۱ شباط

کفران

صعودم کائنات رازه یوکسک بیر سقوط اولدی :
 طوقونمه عرشه دوشمش روحه ، مجروح بیر قوشدر ؛
 دل حیرتده ایکلر ، نطقه کلز داستان لردر
 او شیونلر که شیمدی سینئه عودمده صوصمشدر .
 حزیران ۱۹۱۳ بیک

عبدالله جودت

هفته نامه

بو نسخه سندن اعتباراً اجتهاد بالاده کی سرلوحه آتنده
 هفته نك الك مهم حادثات داخله وخارجیه سنی خلاصه ایده جکدر .
 محترم قارئینیز کوستردکلری توجها نك مقابله شکرانی ، بوتون
 وقایع جهانیه کسب اطلاع ایتمک صورتیه ادراک بویوره جقلر .
 بونسخه نك هفته نامه سی ، اجتهادک تعطیل اخیری مناسبتیه
 ایکی هفته لقی ایکی قسمة آیریلشدر .

بو هفته شهریمز خلقنه بوتون حادثات جهانی
 اونوتدوران شی ، محمود شوکت پاشانك مسئله قتلیدر .

طبیعی بز بوراده بوکا دائر تفصیلات ویرم جک دکلز .
 بویله بحرانی زمانلرده هر کون بلکه آلتی کره انتشار
 ایدن یومی غزته لر بو وظیفه یی مع زیاده ایفا ایدیورلر .
 بوتون خلق مراق و هیجان ایچنده .. اونك ایچین کون
 آشیری انتشار ایتسی لازم کلن جراند یومیه هر ایکی
 ساعتده بر حقیقور ! حتی دون ، آقشام غزته لرینک
 علاوه سنی صاآنان موزعلر ، « دردنجی طبع ! » دیه
 باغریشیورلردی . کوروله مش بر تجارت ! مع مافیه بک
 اوغلنده کی قاتلر قلعه سنك طبانجه ایله بومباردمان نتیجه سنده
 سقوطندن بری هر طرف حال طبعیسنی آلمایه باشلادی .
 مشهور (۱) نومرولی خانه مدافع لری پارسده کی اوتومو-
 بیللی حیدودلری تقلید ایتمک ایسته دیلر سده موفق
 اولامادیلر . حالبوکه جمله مزك خاطر نشانی اولسه
 کر کدرکه فرانسه حیدودلری آنجق تحصنکا ه لری بوما
 ایله برهوا ایدیلدکن صو کرا ، یانغینک آله ولری ایچنده
 دردست ایدیله بیللمشدردی !

تحف تصادف ، صو ک محاربه ده بالقانلیلرله عثمانلیلر
 ایکیشر رجال حکومت ضایع ایتدیلر : بزدن ناظم پاشا
 ایله محمود شوکت پاشا اونلردن ده یونان قرالی ژورژله موسیه
 کشوف ! ... لا کن بیلیم بولغارستان باش وکیلی سقوطیه
 مجروح اولدیمی ، یوقسه قولیس آراسندن ایکنجی پرده نك
 آچیلما سنی می بکلیور ؟ ...

عموم بویوک شهرلرده اولدینی کبی ، استانبولزکده
 همان بوتون دیوارلری رنگا رنگ اعلانلر ، یاقالارله
 دولودر . بو حال بالخاصه اک زیاده بک اوغلنده کوزه
 چارپار . حتی پک چوقلری رسمیلدر ؛ مثلاً ، ره قلام
 اولماسین دییه هر گوشه ده منقوش اولان اسمنی سوبله مک
 ایسته مدیکم ، برالبسه مغازه سنك اعلانلرنده پالطوسی
 کینمکده اولان برآدام واردر ، سنه لردن بری برتورلو
 حالا صول قولنی طاقامادی ! مع مافیه صو ک کونلرده
 چوقلغیله نظر دقتی جلب ایدن یکی بر اعلان داهای پیدا

کومروک اجوراتی قالدیرمق دیمکدر . بو طبیعی یک نظرده منافع مالییه منافی کورولور ؛ لاکن تجارت و صنایع اعتباریه فقیر اولان، احتیاجاتی جلب وتأمینده کوچلک چکن شهرلر ایچین غایت لازم ونافعدر. چونکه اجرتسز یره تجارلر یک چوق امتعه و لوازم کوندره - جکلرندن بو صورتله هم رفاهیت تحت تأمین آیینمش، همده مملکت زنکینلشمش اولور .

وقیله روسیهده اودهسا، فرانسهده مارسیلیا، حوالیرلیه برابر، سربستدیلر؛ فائدهسنی ده کوردیلر . ایشته سربست لیان بودر، یوقسه، ثروت فنونک بیله ظن ایتدیکی کی، مغازلرینه بلا اجرت اشیا قبول ایدن ومع مافییه بونلر داخله سوق ایدیلرکن ینه کمرک رسومی آلان لیانلر دیمک دکلددر . اونلره آنتروپو دیرلر . بونکله برابر، اعتقادمنزجه مؤسسۀ مذکوره شهریمزه یاراماز، چونکه استانبول ذاتاً اجنبی سرمایهلریله دولوایکن اوزمان بوس بوتون یابانچیلرک آینه دوشه جک، واحتمال بوضورتله بین الملیته یول آچیلمش اولاجقدر .

جلال نوری بک برادریمزک بوهفته ایکی اثری دهاها انتشار ایتدی ! محرر محترمی کمال حیرتله تبریک ایدرهز؛ چونکه بز دهاها بر اثرینک مطالعهسنی اکمال ایتهدن کندیسی ایکنجیسنی یتشدریور ! خارق العاده سرعته رغماً کتابلر عمومیتله یک کوزله، مع مافییه بو الکتریک یاخود بخار ما کینه سیله متحرک قلم، جلال بکه ایکی نقیصه ایراث ایدیور : اولاً، اسلوب افاده یک مهممل، یک غیر سلیس .. ثانیاً مهم موضوعلری احتوا ایدن هر کتابنده یک چوق بوشقلر، یعنی یازیلیسی اونوتولمش بخشیر، فکرلر بولونویور . مع مافییه هر نه دینیلیرسه دینیلیر، مملکتمزده ینه اک آبی کتابلر، بونلردر . چونکه هر بری کتابخانه ملینک بر بوشقلنی دولدور مقده . صوک ایکی اثرلری (قادینلرمن) و (حوایج قانونیهمن) در . ایکسی ده عین اداتلرله منتهی بر چفت کتاب کزین .

اولویور : قووادیس . ذاتاً اوزون زماندن بری لوکسبورغ سینه ماطوغرافی بومراق آور و خلجان انکیز اثرک کوستریله جکنی وعد ایدوب دوریوردی . قووادیس اصلاً هانریق سینکیه ویچک رومانیدر . بو بویوک محرر کتابنده لهستانک صورت مقاسمهسنی یک جانلی تلمیحلر، کزیده ایماملرله تصویر ایتشددر . رومان حد ذاتنده اسکی روماده، ذوق وحشتله لذتیاب اولان شاعر تاجدارک، آلورینک قارشیدسنه چکوب ارغونیله شعر سوبله مک ایچین یایتختنی یاقان او آچاق داهینک، یعنی نرونک زمان شوکت وسلطنتده خرسیتانلرک دوچار اولدیقلری ظلم واعتسافی، وحشی اصلانلره غذا اولوشلرینی کوسترن بر شاه - اثر پر حیاتدر . هان دنیانک بوتون لسانلرینه، حتی تورکجه یه بیله ایکی دفعه، ترجمه ایدیلشددر . بک اوغلنده سینه مایه کیتمکدنسه بو ترجمه لری اوقومق بزم ایچین دهاها خیزلیدر . زیرای بیلمم که، محررینک بر زمانلر محکوم قهز واذا اولان بر دین منتسبلرینک مغدوریتی کوستره رک حریت وجدانییه خدمت ایتک ایسته دیکی بر اثری سینه مایله هر کسه تماشا ایتدیردکن صوکر، حاصلاتی، کندی دیننده اولمایانلری قتل عام ایدن بردولتک، یعنی یونانستانک دوناماسنه اعانه اولارق تقدیم ایتک، بالخاصه بو پارده یی اوظلمه دوچار اولان ملتدن چکمک، فضائل عصردن می معدوددر .

بوهفته یومی غزته لرده اک چوق موضوع بحث اولان، بین الاهالی قیل و قاله سببیت ویرن مسائلدن بریسی ده سربست لیان مسئله سیدر . بزده (استانبول سربست لیان اولاجقمش !) دینتجه هر کسک کوزینک اوکنه بین الملل بر شهر کلیسور؛ بوغازلر آچیلاجق، یایتخت باشقا یره انتقال ایده جک ظن ایدیلیور . حالبوکه بو کلیا یا کلشدر . سربست لیان دیمک، بر بلدهده بیطرف بر لیان تأسیس ایده رک اورادن ادخالات، اخراجات و ترانزیت رسومی، حاصلی هر تورلو

زهرلك ، سلاحك آلتين يالديزلى اولمالرى هر زمان
شرط دكلدر !

فلاكت اخيره حربك توليده باشلاديني نتايج
انتباددن بريسي ده استهلاك مليه دوغرو آتيلان خيري
آيدمدر. ايشته ملتى ذروء شوكت سليانيه اصعاد ايدمدر
الك معظم شيلر، بويه يوللرده آتيلان بو متين و خلاصكار
آيدملردر. امور و مسائل اقتصاديه ، يالكز قرون
حاضره ده دكل ، حتى اعصار سابقه و مجهوله ده بيله
ملتلك ناظم حرركات و سكونى ، موجب شان و سقوطى
اولمشدر. بالخاصه بوكون مدنيت بر صراف ، بر باقنه

مسئله سيدر. دنيا او يوووارلاق آلتونلرك اطرافنده
دونويور. فقط بزلر شمدييه قادر دائما و متصل
الميزده ، آوجزده نه وارسه فرنكلرك جييلرينه آتدق.
مملكتتمز عاداتا استقلال اقتصادى و تجاريستى نائبايتدى ،
الك مكمل يرلر ، الك بويوك تجارتكارلر ، الك زياده محتاج
اولديغمز وسائط سفره ، معدنلر ، فابريكلر ، حاصلى انسان
اولمق حيثيتله نه به محتاج ايسه كه هيسى « كفرة مزبوره » لك
أئنده . بو حال اسارتده ايكن ناصيل بز « دولت ابدمدن
عثمانيه » اولاييليرز؟ ايشته بونك ايچين استهلاك مليه دوغرو
و خلقمزمده اويانان آرزوى ملي ، جريان حمايه پرستى ،
بو خصوصده تشكىل ايدن جمعيتلر ، جدأ تقديرلر ،
شكرانلره شايسته در. بزلر بو صورته بوتون دول اجنيبه
تورك يا خود اسلام اولمايان هر كسه قارشى عصر حاضر
الك مهم واك مخرب سلاحى اولان بويقوتازى صورت
عموميه ده اعلان ايتمش اولاجمزا خود اولويورز ! بوندن
صوكرا بر مسلمانك پاره سى آنجق بر مسلمان
كیده بيله جكدرد ! بوكون آرتيق ير يوزنده پاره سى
بر ملت ياشاياما ز. عصر حاضره ، حق حيات
آلتيندن معمول ديمكدرد . يهوديلر بومدعانك الك جاللى
مثاليدر .

استهلاك ملينك نتيجه سى استحصال مليدر . آرتيق

بن كندى حسابمه ، محررى اسم تفصيليله بر (فهمينست)
بولويورم . دوغرو سى قادينلره بو قادر يوكسك ،
ارككلر گكندن يوكسك بر موقع ويرمك حقيقتيه
مقرو و سقوبله باققدرد ! اونك ايچين بن بو كوزل هديه يي
آلان جناب شهاب الدين بلكه همفكرم . شاعر مشارالیهك
وقتيه بو خصوصه دائر مرحوم حق غزنه سيله نشر
ايتديكلرى كوزل مقاله لر ، اسلوب ظريفك انجھلكي
اعتباريله قادينلرى ، مدافعه ايتديكى موضوع اعتباريله ده
ارككلرى . اوقشا يوردى . بكا قاليرسه جنابك افندي ده
اونلرى كتاب شكلنده چيقارما ليدرلر .

صوك زمانلرده (اجتهاد) له صوفتالق آراسنده
اشتعال ايدن آتش حرب ، هر حاله بالقان محاربه سندن
داهاشدلى اولدى . لاكن مظفريت برنجيلرده ، مغلوبيت ده
ايكنجیلرده قالدى . بو نتیجه بزه شونى ده اوكره تيوركه
علم و فن ، اكثرى ده مقهور و پریشان ايدم بيليرمش !
وسائط حاضره مدنيه به مغلوبلرده نهايت عرض
احتياجه مجبور اولارق محافل مدارسك ناشر افكارى
صفتيله ايكي غزنه چيقارديلر ؛ سو كوب صايديلر ، فقط
بالخاصه بويه يايديقلرى ايچين آلرنده كى سلاح مدافعه لرينى
استعمال ايدمديلر ؛ چونكه اطفال مسلمين ، آلرينه
توديع ايديلن بر ميترا ليو زدن ينه آنجق كنديلرينى
متضرر و جريحه دار ايدم بيليرلر . غننه ايله حریت
فكرينه ك بو محاربه سى ، وبالخاصه بومظفریت ، مظهر
تمدن اولان هر اقليمك ، هر ملتك الك شايان دقت صحيفه
تاريخيدر . اجتهاد ، تور كیده بووظيفه مقدسه دينيه يي
الك ابتدا ايضا ايتمش اولمقله اقتضار ايدرد . ايشته قيليج
زادملك اخيرا انتشار ايدن (اعتقادات باطله به اعلان
حرب) عنوانى كتاب جنكورانسه سى بو اعتبارله چوق
شايان دقتدر . يالكز قيليج زاده حق بكده جلال نورى
بك افندي قادر اسلوب خصوصده اهمالكار ! معافيه

۲۰ مایس ۱۳۲۹

دنیاده الك حق آجیدیغم انسان بلا تردد سویلیه .
 بیلیرم که ، خان پورتکیزک سابق حکمدار بی چاره سی
 مانوئه لدر ! فلک او زاواللی کنجی ده بر (خاقان مخلوع)
 حالته کتیردی . فقط بونکله بزم خاقان مخلوع آراسنده
 داغلر قادار فرق وار ! بریسی ظالم ، بریسی مظلوم !
 مانوئه له آجیدیغمک سبی بر قرالدن داها زیاده قرالیت
 طرفداری اولمقلغمدر ! فی الواقع انسانک : « دنیاده
 هرکسک باشنده تاج یوقیا ! اونکده اولماسین ، نه چیقار ! »
 دیسی پک قولای ! فقط مع التأسف بویله شیلر بوقیل
 تفلسفره تحمل ایده من . بزم کبی حیاتلرنده اکیلل سلطنتی
 اکتسا ایده منلر راحت یاشایایلرلر ، لاکن عجا اونلر ،
 او مرصع تختلردن اینوب جانی قورتارمق ایچین یالکز
 سرانی دکل ، حتی وطنی بیله ترک ایده نلر ، بر زمانلر
 باشلرنده طاشیدقلری تاجلرک یالکز قارت دوو یزیتلرده کی
 شکلیله اکتفایه مجبور قالان او بی چاره ارباب سلطنت ،
 قدرک بوجلوه سنه تحمل ایده بیلیرلرمی ؟

مانوئه لدن بحث ایتمکله سبب مشارالیه حضر تلرینک
 اخیراً پرنسس اوکوستاویقتوریا هو هنر وللرن ایله نشانلا-
 نمازیدر . پرنسس آلمانیا ایمپراطورینک عالم سندن در .
 فقط بو عالم قاتولیک و پروتستان اوله رق ایکی قسم
 اولدیغندن اوکوستاویقتوریا اجرای سلطنت ایتمین قاتولیک
 قسمنه منسوبدر . بربرلرینی پک سهویورلرمن . حتی
 کریمه قیصرک دوکونه دعوتلی بولونان نشانلیسنک بو
 جزئی سورمه جک افتراقه دایانامیان مانوئه ل ، دعوتلی
 اولمادینی حالد برلکده کیتمک ایسته مش . فقط برتورلو
 سرای ایمپراطوری تشریفاتچیلری موقع رسمینسی تعین
 ایده مدکرندن موفق اولاماش ! سرگذشتک داها
 آجیقلی قسمی ده وار : پورتکیزده قرالیت طرفدارلری
 الآن مجادله ایدیورلر . حتی امید موفقیتلری بیله وار .
 لیزبونده محبوس اولان اختیار قرالیتورلر ، مانوئلک
 مژده ازدواجیله دلشاد اولارق یکی [قرالیچه] لرینی

اسملرینه مفتون اولدیغمز بیکزلردن ، میرلردن وازکچلم ؛
 استهلاک ملی جمعیتک نظامنامه سننده کی (آنجق عینی
 نفاسته کی اشیدان ملی اولانی ترجیح ایدیه جکنه) دأثر
 اولان ماده پک لزوم سزدر ، چونکه مملکتتمزده عمومیتله
 هرفرنک معمولاتی بزمکیلردن داها کوزله ، داها مکمل
 اولویور . اعتقاد منزه جمعیت بوماده بی تعدیل ایتلیدر .

موجودیت عثمانیه ایله علاقه دار اولان مسائل اخیر
 سیاسیة ک مهمی ، هیچ شبهه سز آدالر مسئله
 معضله سیدر . کچن نسخه مزده اسماعیل حامی بک بوتون
 دقایقه تشریح و تفصیل ایتدیکی بومسئله یونانستانک
 لهنه بیله حل ایدلسه ، هر حالده ینه ایتالیانک تحت
 اشغالنده کی آدالر بزه قالا جقدر . عکس تقدیرده صلح
 اولاماز ! بوسبیله شیمیدین حکومتک بو خصوصده نظر
 دقتی جلبه مسارعت ایدیورم : بعد المصالحه روم ایلیدن
 هجرت ایدن مهاجرلری الیزده قالا جق آدالر یرلشدره
 بیلیرز . ذاتاً سکنة جزائرک آمریقایه هجرتلری ، کوندن
 کونه اورالرک چالیشاق قوللره اولان احتیاجی ترید
 ایدیور . بومهاجرلر بالخاصه آناتولییه یاقین اولان
 آدالر اقامه ایدیه لیدر . و قتیله بوش قالان سیسامه روملر
 دولونجه حکومت عثمانیه سس چیقارمادینی حالد ناصل
 شیمدی یونانستان اعتراض ایده بیلیر ؟

دون آقسام بک اوغلنده کی وقعه نک ختامندن
 صوکره استانبول غزته سنک علاوه سنی صاتان موزعلر ،
 [سویله مان] دیه سنی بیلمه دکلرندن هپسنک آغزندن
 عینی جمله ایشیدیلوردی :

— استانبول سوت لیان ! ...

۱ مایس ۱۳۲۹

جاری ده حاضر بولوندى . مع مافیه بيلم الى الابد بر تاج
سلطنت كوزل بر قیزه فدا اولارق قالایله جكمی ؟

صوك زمانلرده ازدواجلر كېي حكمدارلر ك تعاطى
زيارتى ده چوغالدى : مانوئلك رفيق صميميسى اولان
واونى فرار ايده ركن اسپانيا حدودنده عسكركلر
سلاملارديران آنارشىستلر مملكتى قرالى جسور اون
اوپنجى آلفونس فرانسىي رسماً زيارت ايتدى .
آلفونس حضر تلى فى الواقع متوفى ادوارد كېي پاريىك
زائر دائميسى ايسه ده (۱۹۰۵) تاريخ ميلاديسندن برى
ايك دفعه اولارق بر زيارت رسميه ده بولونويور .
اوكوندن بوكونه قادار فرانسه ايله اسپانيانى ، آورولده
اولدينى كېي آفريقاده ده بيتيشيك قومشو اولان بوايكى
قان قارده شنى فاس مسئله سى حال اختلافده بولونديوردى
مسئله معهوده نك حليله جرمان تهللكسنة قارشى لاتين
اتفاقك زمينى احضار ايدلمكه باشلاندى . حشمتلو
آلفونس كوردىكى حسن قبول ايشته هپ بو انديش
تهلكه نك تظاهرات فصيححه سيدر . آلفونسك زيارتى
قبول ايتدكدن صكره يكي رئيس جمهور موسيو پو آتقا
انكلتره قرالى بشنجى ژورژى ايك دفعه اولارق زيار
كيتدى . آلفونسه پاريىسده ياپيلان آلايلر ، شنلكلر ،
پو آتقارده ده لوندرده ياپيلدى . بو صورته اتلاى
مثلك جرمانلقدن ييلان ايكي ركن هر مديده سى ،
حرارت تماسدن قوت حاصل ايتك ايچين ، عاشقانه ،
مشتاقانه قوجا قلاشديلر ! طبيعى آلمان ياده اطرافنده حاصل
اولان بو قادار مخالف روزكارلره ، معده اوشوده جك
جريانلره قارشى بلا حركت دورامازدى : ايشته ياقينده
كيه لده ايتاليا قراليله آلمانيا امپراطورى آراسنده
شرفواق اولاجق مصافات وملاقات هپ بو احتياج
مقابله نك اثر همتيدر ! كورولويوركه بحرسيا سنده مستقبل
فورطنه يي اخبار واحضار ايدن يكي وآلتنن آله
جريان ايدىچى دالغالر وار . ظن ايدرم بو دالغالر بركون

آلقيشلامشله ، ايچارندن بريى پارماغنده كى قاباقوروشون
يوزوكى چيقارتوب اوسته مهجور تاج اولان نشانليرك
اسملىرینه علامت اولارق [M. V.] حرفلرني نقش
ايتمش . بوتون محبوسلر بو حرفلرى ، صوكره بويوزوكى
سابق قراله كونده رمشلر . حبسخانه خارچنده ده پور -
تكيزلير حكمدارلرينه هديه كوندركم ايچين اعانهلر
طوپالايورلر ؛ فقط هر حالده بونلر ك قيمتلىسى قورشون
يوزوك اولاجقدر !

صوك زمانلرده خاندان ازدواجلرى چوغالدى !
آلمان قيصرى ويلهلمك قيزى ده اوله ندى . سياسى
بر ازدواج . چونكه پره نسس ويكتور يالوئيزدوروس
حضر تلى پره نس ارنست او كوست دو كومبرلاند ايله
تاهل ايدىيور . حالوكه ۱۸۶۶ سنه سندن برى هو هنزو -
للرن وكومبرلاند عائله لرى برينه دارغيندر . بونك
سببى پروسياليرك ، شيمديكى داماد قيصرينك دده سنك
الندن قرالغنى آلاق اراضيسنى الحاق ايتمش اولماليرد .
بو قرال عيني زمانده كومبرلاندلر ك ده دوقه سيدى .
اوزماندن برى دوقهلق منجل ، چونكه صاحبلرى
قراليلرني ده برابر ايسته دكارندن بونى يالكز اولارق
قبول ايتيورلردى . حتى داماد جنابلرينك اليوم بر حيات
اولان پدرلرى قراليت مذ كورده نك مبعوثلرينه بو خصوصده
يمين بيله ايتمشدى . بومسئله بوكونه قادار آلمانيا امپرا -
طورلغك مسائل مهمه داخله سندن معدوددى . مع مافيه
ويلهلم حضر تلىرينك درايث وفراستى بوايشى ده حل
ايتدى : يكانه گريمه سنى اونك اوغللرينه ويردك ايكي عائله يي
باريشدردى . باباسى داماده كومبرلاندلر اوزرنده كى بالجه
حقوقنى باغشلاىدى . داماد شيمدى بالفعل دوق طبيعى
باباسى اولنجه آرتيق اورتاده قراليت ايشته يه جك كيمسه
قالماياجندن مسئله ده حل ايدمش اولاجق ! كوزل حيله
دكلى ؟ (۲۷) مايس افرنجيده وقوع بولان بورسم ازدواجده ،
زوج وزوجه نك اقرباسندن اولان انكلتره قراليله روسيه

لاهیده کی صلح عمومی سرایلرینی بیله سورروب
کوتوره جکدر ! ده تورنهل دو قونستانک . قولاقلری
چینلا سین !...

نهایت چوقدنبری حس ایدلمکده اولان روم ایلی
خلاصکارلری محاربه سی قیامت انکیز بر طراقه ایله زمین
و آسمانده ، مغرب و مشرقده عکس انداز اولمایه باشلادی .
عثمانلیر (طبیعی موقت بر زمان یا خود بر دور ایچین ،)
قدسی ولایوت روم ایلیدن چکیلدکن صوکر ، درت
متفق هر بری بر (نامغلوب ارمادا) حالنده عرض
اندام ایتمک ، اولایکدیگرینه سوز آتمایه باشلادیلر ! مع
مافیه آری آری شمالده کی (اوروپا پنجره سی) نک آلتنه
کیدوب برده سهره ناد یا بماقدن هیچ بریسی کری قالمادی ؛
چونکه حقیقتده محاربه ، بو یورغونلقدن صوکره ، چکیلیر
شی دکلدی ! بونکله برابر حادثات اولیه منتظم و سریع
برجریانده اختلاف اوچورومندن آشانی یو وارلاندی که
آرتیق هیچ کیمسه توفیق ایدمدی . بوسفر بولغار بر
طرفده ، صرب ، قره داغ ، یونان دیکر طرفده . .
شیمیدی ده بر هیئت متفقه ایله حرب ایتمک نه دیمک
اولدینغی آکلامق صیراسی بولغارلر کلبور ! زواللی
کوچوک چارک وطنی ! نه آیاستفانوسیدن ، نه ده سنت
جیمسندن استفاده ایدمیلدی ! عجباً ۱۸۷۸ دن ۱۹۰۸ ه
قادر اولدینغی کی ، ۱۹۱۳ دن اعتبار آده فردیناند جنابلری
تکرار [یاور اکرم] لکله می مباحی اولاجقلر !

دولت عثمانیه دیپلومات احتیاجی اک فضله بوکون
حس ایتشد . خارجیه ناظریمز اک بویوک مهارتی ،
کیاستی ، خدمتی بوکون عرض ایدم جکدر . فکر
عاجزانه کوره بزم ایچین یونان طرفی التزامده ده
زیاده منفعت واردر . همان جناب باری موفقی ایتسین !
غالباً حمیدیه قهرمانه تکرار بر قره دکز سفری دها
اصابت ایدم جک !

ایکی عثمانلی آراسنده :

— متفقلر بزم قارشلی اولان محاربه لرینی ضلیب ایچین ،
قارده شلرینی قورتارمق ایچین یا بمشلردی ، یا بونی یچین
یا بیورلر ؟

— اسلاو اتحادی ایچین !...

ارتوضی

تنقید آثار

اشنع السیر

قیلیج زاده حق بک افندینک اقوم السیر مقاله تنقیده سی
مناسبتیه خاطره کلن و بوندن خیلی زمان اول « صراط
مستقیم » ده کوریلن بیر فقره عجیبه یی موضوع بحث ایده جگم .
قارئین ، حیرتله گوره جکدر که اقوم السیر ایله اشنع السیر
آراسنده نه قدار صیق بیر ارتباط و بالعکس نه درجه فرق
مهم وار . آرده کی ارتباط ، سیرت نبویه دایر اولملری
و هرایکسینک آلوده خرافات بولونملری اعتباریله در ؛
ینلرنده کی فرقه کلنجه بودخی ماهیت لرینک نسبت خفت
و غلطی حیثیتیه در . فقره شودر :

« انس بن مالک رضی الله عنک شویله دیدیکی روایت
اولونبور : عکلی ویا عربنه قیبله لرندن بعض کیمسه لر
مدینه یه کلدیلر ؛ طوتلقلری معدنه آغریسندن دولایی
مدینه ده اقامت ایتمک ایسته مدیلر ، رسول الله (صلی الله
علیه وسلم) سودلی دوه لرینک بولوندینغی یره کیدوب
بول لرنندن و سودلرنندن ایچمه لرینی امر ایتدی . اورایه
گتیدیلر . صحت بولنجه نبی اکرمک چوبانی اولدیروب
ودوه لری اوکلرینه قاتوب گوتوردیلر . بو خبر صباح
وقتی گلدی . رسول الله آرقه لرندن آدام قوشدوردی .
گون یوکسه لینجه حریفلری گتیدیلر . رسول الله قصاص
اوله رق اللرینک ، آیاقلرینک کسلیمسنی امر ایتدی .
بوجانی لرك گوزلری ده او یولوب (حره) [*] دینلن یره

[*] (حره) مدینه خارجنده قاره طاشلی ، کونش آلتنده
آتش کیی یانار بیر یرک اسمی درکه یزید بن معاویه زمانده
(حره واقعه سی) دییه شهرت آلان واقعه اوراده جریان
ایتشد .